

นวัตกรรมชุมชน: การสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์
กะเหรี่ยงในจังหวัดสุพรรณบุรี

The Community's Innovators: A Cultural Tourist Valuation of
Ethnic Karen Tribes in Suphan Buri Province

¹เพ็ญพรรณ เฟื่องฟูลอย ²พระครูสถิตธรรมาลังการ ³พระครูอนุกุลกัลยาณกิจ
⁴พระครูปริยัติกิตติวงศ์ ⁵วิกานดา ศรีศักดิ์ ⁶ภาศินี โกมลมิศร์

¹Penphan Fuangfooloy ²Phrakru Sathitdhammalangkarn ³Phrakhru Anukulkallayanakit

⁴Phrakru Pariyatkitiwong ⁵Wiganda Srisakda ⁶Pasinee Komolmistr

^{1,2,3,4,5}วิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^{1,2,3,4,5}Suphanburi-Srisuvarnabhumi Buddhist College,

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

⁶มหาวิทยาลัยบูรพา ⁶Burapha University

¹Corresponding author, e-mail: penphan.fua@mcu.ac.th

Received September 9, 2025; Revised December 29, 2025; Accepted: December 30, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในจังหวัดสุพรรณบุรี 2. เพื่อพัฒนานวัตกรรมชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในจังหวัดสุพรรณบุรี และ 3. เพื่อการสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยนวัตกรรมชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้วยกระบวนการวิจัยแบบผสมวิธี ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พื้นที่วิจัย ในตำบลวังยาว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้ให้ข้อมูลวิจัยจำนวน 30 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และกระบวนการพัฒนานวัตกรรมชุมชน คณะผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองแล้วนำวิเคราะห์เพื่ออภิปรายผลและเสนอแนะด้วยการเขียนบรรยายเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบ้านกล้วยและชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบ้านห้วยหินดามีจารีต ประเพณี วิถีชีวิต คติความเชื่อ และศาสนา เป็นทุนทางวัฒนธรรมที่มีศักยภาพ สามารถนำมาสร้างรายได้จากทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนสู่การพัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนที่เข้มแข็งและมั่นคงต่อไปได้ ชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบ้านกล้วยและชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบ้านห้วยหินดามีสมาชิกชุมชนที่มีจิตอาสา ทักษะ และความพร้อมต่อการรับการพัฒนากับกระบวนการสร้างนวัตกรรมชุมชน และนวัตกรรมชุมชนสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมชุมชนและสร้างมูลค่าจากทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: นวัตกรรมชุมชน; ทุนทางวัฒนธรรม; การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Abstract

This research aimed to achieve three objectives: 1) To investigate the cultural capital of the Karen ethnic group in Suphanburi Province, 2) To develop community innovators among the Karen people in Suphanburi, and 3) To create value for cultural tourism through community innovators of the Karen ethnic group in Suphanburi. The study employed a mixed-methods approach, combining qualitative research and participatory action research. The research was conducted in Wang Yao Sub-district, Dan Chang District, Suphanburi Province. A total of 30 informants participated in the study. The research tools included interviews and a community innovator development process. The researchers personally collected and analyzed the data, which were then used for a descriptive discussion of the findings and to provide recommendations. The research findings revealed that the Karen communities of Ban Kluay and Ban Huai Hin Dam possess significant cultural capital, including traditions, customs, ways of life, beliefs, and religion. This cultural capital has the potential to generate income for the community and can be further developed into a strong and stable cultural tourism destination. Furthermore, the members of the Ban Kluay and Ban Huai Hin Dam communities demonstrated a strong sense of volunteerism, skills, and readiness for development through the community innovator creation process. The study concluded that community innovators are capable of effectively driving community activities and creating value from their own cultural capital.

Keywords: Community's Innovator; Cultural Capital; Cultural Tourism

บทนำ

มนุษย์ เป็นทรัพยากรที่สำคัญและมีค่าสูงสุดของโลก มีลักษณะของการอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว ชุมชน และกลุ่มสังคม (Social Groups) (วิลาส ศรีมหาโร, 2556) มีจุดมุ่งหมายบางอย่างร่วมกัน ความพยายามในการสร้างรูปแบบพฤติกรรมร่วมกันของกลุ่มตนเองอย่างเป็นระบบ มีการพัฒนาและสร้างความเจริญก้าวหน้าที่เป็นการพัฒนาสังคม ชุมชน ท้องถิ่น สิ่งที่เป็นคุณค่าและความหมายของความเป็นมนุษย์ที่แท้จริง และเป็นสิ่งที่สังคมควรตระหนักและให้คุณค่านั้นก็คือ อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ที่สะท้อนถึงการมีตัวตน รากเหง้าความเป็นมาที่มีคุณค่าต่อชาติพันธุ์ เดินทางผ่านยุคสมัยและดำเนินไปวิถีชีวิตความมีอยู่ ความเป็นตัวตน หรือเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มที่ควรได้รับการอนุรักษ์ ส่งเสริม และสร้างมูลค่าจากคุณค่าความเป็นมนุษย์ที่มีอยู่ให้เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมการสร้างมูลค่าจากวัฒนธรรม เช่น วิถีชีวิต การแต่งกาย ภาษา อาหาร เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน การแก้ไขปัญหาความยากจนและการสร้างความเข้มแข็งด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีรายได้ที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน

จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นจังหวัดที่มีความเก่าแก่ทางประวัติศาสตร์ มีความเป็นมาที่ยาวนาน ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำท่าจีน ในเขตภาคกลางด้านตะวันตกของประเทศไทย มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมและมีประเพณีอันเป็นเอกลักษณ์เด่น จังหวัดสุพรรณบุรีจึงถือเป็นศูนย์รวมทางวัฒนธรรมเพราะมีเชื้อชาติรวม 11 ชาติพันธุ์ (สำนักงานจังหวัดสุพรรณบุรี, 2564) และหนึ่งในกลุ่มกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความเข้มแข็งก็คือ ชาติพันธุ์กะเหรี่ยง ที่มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของตนเองอย่างเด่นชัดตลอดมา การจัดระบบระเบียบภายใต้เอกลักษณ์ของตน ให้เป็น “เครื่องมือ” สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ จะก่อเกิดรายได้ให้กับชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นการดึง “จุดเด่น” ของสิ่งที่มีอยู่ในชาติพันธุ์หรือบุคคลทางวัฒนธรรมให้กลายเป็น “จุดขาย” ที่สะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น ที่สร้างผลกระทบต่อคุณภาพของการท่องเที่ยวในแง่มุมเชิงเศรษฐกิจ ได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2566 – 2570 ประเด็นที่ 2 การพัฒนาการท่องเที่ยวและการกีฬา เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ของจังหวัดสุพรรณบุรี ในการศึกษาอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น บูรณาการสู่การสร้างมูลค่าและเพิ่มรายได้ ชุมชน การวิจัยครั้งนี้จะช่วยพัฒนาสมาชิกชุมชน สร้างจิตอาสาของชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกิจกรรมชุมชนพร้อมทั้งร่วมกันพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมและยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นสำคัญ

จากข้อมูลดังกล่าวคณะผู้วิจัยสนใจที่จะมุ่งพัฒนานวัตกรรมชุมชนเป็นสำคัญ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางอัตลักษณ์และทุนทางวัฒนธรรมชุมชนที่มีอยู่ และกลุ่มนวัตกรรมชุมชนที่ได้รับการพัฒนาทักษะจะสร้างรายได้จากทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงได้อย่างยั่งยืน และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมได้อย่างไร คณะผู้วิจัยได้บูรณาการข้ามศาสตร์ คือ การพัฒนาสังคม มนุษยศาสตร์ และพระพุทธศาสนา ในการนี้วิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ ได้รับความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานการท่องเที่ยวสุพรรณบุรี วิสาหกิจชุมชน เป็นต้น ดังนั้น โครงการวิจัยนี้ จะช่วยให้เกิดองค์ความรู้พื้นฐานก่อให้เกิดประโยชน์ทางวิชาการเกี่ยวกับทุนทางวัฒนธรรม นวัตกรรมชุมชน และการมีส่วนร่วมในการสร้างเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชน ประโยชน์เชิงชุมชนและสังคมด้านการรักษาเอกลักษณ์ คุณค่าความเป็นมนุษย์ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเท่าเทียมของศักดิ์ศรีของมนุษย์ ซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนสังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในจังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อพัฒนานวัตกรรมชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในจังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อการสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยนวัตกรรมชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในจังหวัดสุพรรณบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed-Method Research) ระหว่างการเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) พื้นที่วิจัย ตำบลวังยาว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามแบบเจาะจง กิจกรรมกลุ่มแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองแล้วนำวิเคราะห์เพื่ออภิปรายผลและเสนอแนะด้วยการเขียนบรรยายเชิงพรรณนา โดยการนำเสนอระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัยที่ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบและขอบเขตของระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัยที่สำคัญมาใช้ในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยการกำหนดระเบียบวิธีวิจัย เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบด้วยการศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) มีแนวทางการศึกษาและรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลดังนี้

1) การศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Study) เป็นการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หนังสือ รายงานการวิจัย รายงานการประชุม เอกสารแสดงความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม กิจกรรมความสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นถึงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวพวน กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง และกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยง จังหวัดสุพรรณบุรี

2) การสำรวจ (Survey) เป็นการดำเนินการลงพื้นที่เก็บข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบ้านกล้วยและบ้านห้วยหินดำ และกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในจังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วยกิจกรรม การสำรวจบริบทชุมชน สำรวจทุนทางวัฒนธรรมของชุมชน สำรวจกลุ่มจิตอาสาของชุมชน สำรวจผลิตภัณฑ์ชุมชน สำรวจกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการสอบถาม/สัมภาษณ์แบบเจาะจง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

3) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ สมาชิกชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงชุมชนบ้านกล้วยและชุมชนบ้านห้วยหินดำ เพื่อค้นหาสมาชิกชุมชนที่มีจิตอาสาพร้อมรับการพัฒนาเป็น นวัตกรรมชุมชน วางแผนการสร้างมูลค่าท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้วยทุนทางวัฒนธรรมชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในจังหวัดสุพรรณบุรี ในขั้นตอนนี้เรียกว่า ช่างเผือกอยู่ในป่า (ค้นหาจิตอาสา และทุนทางวัฒนธรรมในชุมชน) จัดกิจกรรมสำรวจสมาชิกชุมชนจิตอาสาและทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบ้านกล้วยและบ้านห้วยหินดำ เพื่อสร้าง “นวัตกรรมชุมชน” ขับเคลื่อนกิจกรรมสร้างมูลค่าจากทุนทางวัฒนธรรมชุมชน และการสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ สมาชิกชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงชุมชนบ้านกล้วยและชุมชนบ้านห้วยหินดำ จำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้นำชุมชน/ท้องถิ่น จำนวน 4 คน ปราชญ์ชุมชน จำนวน 2 คน พัฒนาชุมชนจังหวัด จำนวน 2 คน วัฒนธรรมจังหวัด จำนวน 2 คน ชมรมท่องเที่ยวด่านช้าง จำนวน 1 คน และประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 3 คน พระสงฆ์ จำนวน 2 รูป รวมทั้งสิ้น 27 รูป/คน วิเคราะห์ ประเมินผล แนวโน้ม วางแผนสร้าง นวัตกรรมชุมชน ของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบ้านกล้วยและบ้านห้วยหินดำแบบมีส่วนร่วม

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดยการกำหนดระเบียบวิธีวิจัยและกระบวนการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) มีแนวทางการศึกษาและรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลดังนี้

1) การจัดกิจกรรมประชุมสัมมนาด้วยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม (Process Activities Meeting) เพิ่มทักษะ (Skill) ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท ความสำคัญและหน้าที่ของนวัตกรรมชุมชน ได้แก่ สมาชิกชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงชุมชนบ้านกล้วย จำนวน 3 คน และชุมชนบ้านห้วยหินดำ จำนวน 3 คน

2) การจัดกิจกรรมสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) กับผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ สมาชิกชุมชนที่มีจิตอาสาที่รับการพัฒนาเป็น นวัตกรรมชุมชน เรียบร้อยแล้ว จำนวน 6 คน ปราชญ์ชุมชน จำนวน 2 คน พัฒนาชุมชนจังหวัด จำนวน 2 คน วัฒนธรรมจังหวัด จำนวน 2 คน ชมรมท่องเที่ยวด่านช้าง จำนวน 1 คน และสมาคมการท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 3 คน พระสงฆ์ จำนวน 2 รูป รวมทั้งสิ้น 15 รูป/คน เพื่อ วิเคราะห์กิจกรรมการสร้างมูลค่าท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยง

3) การจัดกิจกรรมให้ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมชุมชนและการสร้างมูลค่าท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยกลุ่มนวัตกรรมชุมชน สมาชิกชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงชุมชนบ้านกล้วยและชุมชนบ้านห้วยหินดำ จำนวน 20 คน ผู้นำชุมชน/ท้องถิ่น จำนวน 6 คน ปราชญ์ชุมชน จำนวน 2 คน พัฒนาชุมชนจังหวัด จำนวน 2 คน วัฒนธรรมจังหวัด จำนวน 2 คน ชมรมท่องเที่ยวด่านช้าง จำนวน 1 คน และสมาคมการท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 3 คน พระสงฆ์ จำนวน 2 รูป รวมทั้งสิ้น 38 รูป/คน เพื่อวิเคราะห์กิจกรรมกระบวนการชุมชน และพัฒนาการสร้างมูลค่าท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม ในขั้นตอนนี้เรียกว่า พัฒนากำลังพล (กิจกรรมให้ความรู้ สร้างจิตอาสา คุณค่าทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างนวัตกรรมชุมชน) จัดกิจกรรมสร้าง นวัตกรรมชุมชน โดยที่มหาวิทยาลัยให้ความรู้ เพิ่มทักษะการคิดเสริมสร้างพลังใจ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวทางการสร้างมูลค่าจากทุนทางวัฒนธรรม และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในจังหวัดสุพรรณบุรีแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ สมาชิกชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงชุมชนบ้านกล้วยและชุมชนบ้านห้วยหินดำ เพื่อสร้างนวัตกรรมชุมชน และกระบวนการพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมให้เป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไป

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดยการกำหนดระเบียบวิธีวิจัยและกระบวนการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) มีแนวทางการศึกษาและรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลดังนี้

1) กิจกรรมสัมมนา (Seminar Group) โดยกลุ่มนวัตกรรมชุมชนของสมาชิกชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงชุมชนบ้านกล้วยและชุมชนบ้านห้วยหินดำ จำนวน 6 คน ร่วมกับ ผู้นำชุมชน/ท้องถิ่น จำนวน 2 คน ปราชญ์ชุมชน จำนวน 2 คน วัฒนธรรมจังหวัด จำนวน 2 คน ชมรมท่องเที่ยวด่านช้าง จำนวน 1 คน และพระสงฆ์ จำนวน 2 รูป รวมทั้งสิ้น 15 รูป/คน วางแผนจัดกิจกรรมสร้างรายได้ด้วยทุนทางวัฒนธรรมชุมชนเพื่อเชิดชูอัตลักษณ์และวิถีชีวิต อันเป็นทุนทางวัฒนธรรมที่มีอยู่อย่างธรรมชาติ จึงได้ข้อสรุปในการสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยง โดยชุมชนกะเหรี่ยงบ้านกล้วย และชุมชนกะเหรี่ยงบ้านห้วยหินดำ ได้เสนอแผนการจัดกิจกรรมชุมชนละ

1 กิจกรรม ดังนี้ 1) ชุมชนกะเหรี่ยงบ้านกล้วย วางแผนจัดกิจกรรมการแสดงดนตรีในงานผูกข้อมือสู่ขวัญ เป็นรูปแบบของการแสดงรำตงประกอบดนตรีพื้นถิ่น และชุมชนกะเหรี่ยงบ้านห้วยหินดำ วางแผนจัดกิจกรรมการแสดงดนตรีในป่า และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนในงานด้วย ผู้ที่เข้าร่วมงานสามารถซื้อเสื้อหรือย่ามผ้าทอย้อมสีธรรมชาติได้ในราคาพิเศษ

2) กิจกรรมชุมชนร่วมสร้างสรรค์ (Participatory community) โดยนวัตกรรมชุมชน ดำเนินการจัดกิจกรรมการสร้างมูลค่าท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงชุมชนบ้านกล้วยและชุมชนบ้านห้วยหินดำ โดยนวัตกรรมชุมชนเป็นต้นคิด วางแผน ชี้นำ ชักชวน และลงมือทำ ร่วมกับสมาชิกชุมชน รวมถึงการจัดเตรียมพื้นที่รองรับการมาเยือนของกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และประชาชนทั่วไป

สำหรับกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการนำเสนอผลการวิจัยในลักษณะการพรรณนาความ (Descriptive Presentation) จากกระบวนการสำรวจ สัมภาษณ์ และกิจกรรมสัมมนา เน้นศึกษากระบวนการได้มาซึ่งชุดความรู้เกี่ยวกับการสร้างกลุ่มนวัตกรรมชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในจังหวัดสุพรรณบุรี การดำเนินกระบวนการขับเคลื่อนการสร้างรายได้จากทุนทางวัฒนธรรมชุมชนด้วยกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนแบบมีส่วนร่วม

ผลการศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบ้านกล้วยและชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบ้านห้วยหินดำ ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีจารีต ประเพณี วิถีชีวิต คติความเชื่อ และศาสนา เป็นทุนทางวัฒนธรรมที่มีศักยภาพ มีความพร้อม และมีความเหมาะสมต่อการส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมชุมชน เช่น ประเพณีด้ายเหลือง ประเพณีบุญข้าวใหม่ ประเพณีกวนข้าวทิพย์ ประเพณีค้ำโพธิ์ค้ำไทร การแสดงรำตง และผ้าทอกะเหรี่ยง สามารถนำมาสร้างรายได้จากทุนทางวัฒนธรรมของชุมชน และกระบวนการสร้างรายได้ของครอบครัวและชุมชน สามารถพัฒนาต่อยอดสู่การพัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนที่เข้มแข็งและมั่นคงต่อไปได้อย่างยั่งยืน อีกทั้งชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบ้านกล้วยและชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบ้านห้วยหินดำ มีจิตใจที่เป็นหนึ่งเดียว สมัคสมานสามัคคี ยึดถือและรักใคร่ในอัตลักษณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของตน ปฏิบัติตนตามครรลองสืบต่อกันมาอย่างยาวนาน และสามารถพัฒนาต่อยอดสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชน ด้วยทุนทางวัฒนธรรมที่เข้มแข็งและมั่นคงต่อไปได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อพัฒนานวัตกรรมชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบ้านกล้วยและชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบ้านห้วยหินดำ มีสมาชิกชุมชนที่มีจิตอาสา ทักษะ และความพร้อมต่อการรับการพัฒนาด้วยกระบวนการสร้างนวัตกรรมชุมชน การขับเคลื่อนจิตอาสาของชุมชนประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ช่างเผือกอยู่ในป่าสู่การพัฒนากำลังพล และขั้นตอนที่ 2 ชุมชนร่วมสร้างสรรค์ มีลักษณะเป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อัตลักษณ์ชุมชน วิถีชีวิตชุมชน และผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนากลุ่มจิตอาสาของชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบ้านกล้วยและบ้านห้วยหินดำ ให้เป็นนวัตกรรมชุมชน ที่เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนชุมชนและสร้างมูลค่าจากทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ร่วมกับการจัด workshop ถามมา - ตอบไป แลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิเคราะห์ SWOT ประเพณีและวัฒนธรรมชุมชนร่วมกันกับสมาชิกชุมชน ผู้นำชุมชน และเครือข่ายต่าง ๆ ด้วย โดยนวัตกรรมชุมชนนำผลการวางแผนจัดกิจกรรมพัฒนา นวัตกรรมชุมชน มาประเมินแผนงาน ผลกระทบ และแนวปฏิบัติกิจกรรมสร้างรายได้ด้วยทุนทางวัฒนธรรมเพื่อเชิดชูอัตลักษณ์และวิถีชีวิต อันเป็นทุนทางวัฒนธรรมที่มีอยู่อย่างธรรมชาติ จึงได้ข้อสรุปในการสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยง โดยชุมชนกะเหรี่ยงบ้านกล้วย และชุมชนกะเหรี่ยงบ้านห้วยหินดำ ได้เสนอแผนการจัดกิจกรรมชุมชนละ 1 กิจกรรม ดังนี้

1) ชุมชนกะเหรี่ยงบ้านกล้วย วางแผนจัดกิจกรรมการแสดงดนตรีในงานผูกข้อมือสู่ขวัญ เป็นรูปแบบของการแสดงรำตงประกอบดนตรีพื้นถิ่น

2) ชุมชนกะเหรี่ยงบ้านห้วยหินดำ วางแผนจัดกิจกรรมการแสดงดนตรีในป่า และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนในงานด้วย ผู้ที่เข้าร่วมงานสามารถซื้อเสื้อหรือยามผ้าทอย้อมสีธรรมชาติได้ในราคาพิเศษ

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อการสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยนวัตกรรมชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบ้านกล้วยและชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบ้านห้วยหินดำ มีรูปแบบและกระบวนการพัฒนานวัตกรรมชุมชน ที่ต้องเริ่มจากการพัฒนาการคิด การวางแผน การตรวจสอบและการประเมินผลแผนงาน สุดท้ายก็คือการนำข้อบกพร่องจากการดำเนินงานมาปรับปรุงต่อไป หรือที่เรียกว่ากระบวนการ PDCA ซึ่งคณะวิจัยพบว่า นวัตกรรมชุมชน ที่ได้รับการพัฒนากระบวนการเพิ่มรายได้จากทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเองนั้น มีความกระตือรือร้น มีความปรารถนาที่จะเห็นชุมชนของตนเองเติบโต มีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ยังคงความเข้มแข็งทางอัตลักษณ์ไว้อย่างยั่งยืน และควรมีการเชื่อมโยงเครือข่ายพัฒนาร่วมกับชมรมท่องเที่ยวอำเภอท่าช้าง ร่วมกับท่านกำนันตำบลวังยาว จะร่วมกันพัฒนาบ้านพักในชุมชนให้เป็นโฮมสเตย์ ที่ได้มาตรฐาน สะอาด สะดวก ปลอดภัย แต่ยังคงความเป็นธรรมชาติและอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในจังหวัดสุพรรณบุรี มีความเป็นเอกลักษณ์ทางอัตลักษณ์เฉพาะกลุ่ม มีความเชื่อเหมือนกัน ประเพณี วัฒนธรรม และความเป็นมาของกลุ่มตน อีกทั้งอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ยังสื่อถึงวิถีชีวิตในมิติประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรม (Cultural History) ที่เป็นองค์รวมอันซับซ้อนกันของความรู้ ความเชื่อ ศิลปกรรม กฎหมาย ประเพณี ความสามารถและลักษณะนิสัยอื่นๆ ที่ทุกคนต้องรับมาในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมได้ดี (อคิน รพีพัฒน์, 2551) ชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงทั้ง 2 แห่ง มีความเหมาะสมด้านวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ต่อการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่โดดเด่นได้ และอาจเป็นเพราะ ชุมชนแห่งนี้มีภูมิสังคมที่สำคัญ สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการความแตกต่างของแต่ละพื้นที่ ทั้งทางด้านภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ชีวภาพ วิถีชีวิต ประเพณี ขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรม ในการพัฒนาภูมิสังคมจำเป็นต้องใช้ ภูมิปัญญาของสมาชิกในชุมชนร่วมกับการพัฒนาชุมชน ให้สามารถดำเนินไปด้วยกัน (ศิริพันธ์ นันสุนานนท์ และคณะ, 2561) สำหรับการพัฒนาชุมชน

ที่มีอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่พระมหาพรชัย สิริวิโร และคณะ ได้เรียกว่า อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม เป็นลักษณะของอัตลักษณ์ร่วมระหว่าง อัตลักษณ์ส่วนบุคคล กับอัตลักษณ์ทางสังคม (พระมหาพรชัย สิริวิโร และคณะ, 2560) ที่เปิดโอกาสการเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเป็นการไปท่องเที่ยวเพื่อการ เรียนรู้หาประสบการณ์และความบันเทิง โดยนักท่องเที่ยวเห็นว่านักท่องเที่ยวที่ไปเที่ยวนั้นมีวัฒนธรรมที่ แปลกโดดเด่น เป็นเอกลักษณ์จนสามารถดึงดูดใจให้ไปท่องเที่ยวได้ อย่างไรก็ตามการพัฒนาภูมิสังคม จำเป็นต้องใช้ ภูมิปัญญาของสมาชิกในชุมชนร่วมกับการพัฒนาชุมชน ให้สามารถดำเนินไปด้วยกัน ตามแนวทางของวีรบุรุษ (วีรบุรุษ วอนแก่น้อย และคณะ, 2560)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า กระบวนการนวัตกรรมชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์ กะเหรี่ยงในจังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งชุมชนกะเหรี่ยงบ้านกล้วยและชุมชนกะเหรี่ยงบ้านห้วยหินดำ มี รูปแบบการเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่มชาติพันธุ์อย่างดี สมาชิกชุมชนมีจิตอาสาที่พร้อมต่อการพัฒนา เป็น นวัตกรรมชุมชน อีกทั้งทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนก็ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกชุมชน ผู้นำ ชุมชน พระสงฆ์ ประชาชนท้องถิ่น ส่วนงานการปกครอง ชมรมการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมกันวางแนว ทิศทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมของชุมชน เป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม ด้วยความพยายามนำมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนอันเป็นทรัพยากรสำคัญมาพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนากระบวนการชุมชนสร้างสรรค์ (เพ็ญพรรณ เพียงพูลอย, 2563) ใน ประเด็นการพัฒนาบทบาทของสมาชิกในชุมชนไม่ว่าจะเป็น กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มจิตอาสา หรือส่วน งานราชการที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะชุมชนที่มีชาติพันธุ์เดียวกัน จะมีความเป็นอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์มี จิตใจเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ รักและศรัทธาในรากเหง้าและบรรพบุรุษของตน ยึดมั่นในประเพณีและ วัฒนธรรมของตน การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ จึงเป็นไปได้เพราะความสัมพันธ์ญาติพี น้อง การจัดกิจกรรมกระบวนการพัฒนากลุ่มจิตอาสาให้เป็น นวัตกรรมชุมชน ก็เพื่อประโยชน์ต่อการจัด กิจกรรมสร้างสรรค์ต่อชุมชน และสามารถสร้างรายได้เสริม กระตุ้นให้เกิดความน่าสนใจของ นักท่องเที่ยวและคนทั่วไป ที่มีความสนใจสิ่งๆที่เรียกว่ามรดกทางวัฒนธรรมของชุมชน สะท้อนอัต ลักษณ์ ภูมิปัญญา วิถีชีวิตดั้งเดิม ในการส่งเสริมให้ธุรกิจท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนก้าวต่อไป ข้างหน้า ซึ่งทุกฝ่ายจึงต้องร่วมมือกันเพื่อคงไว้ซึ่งคุณค่าทางวัฒนธรรม (ชนัญ วงษ์วิภาค, 2548) การ พัฒนาที่ดีจำเป็นต้องมีแนวคิด หลักการ กระบวนการและวิธีการปฏิบัติ มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา ตั้งแต่ต้นจน สิ้นสุดด้วยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม เน้นการตัดสินใจหรือความคิดเห็นจะต้องเป็นกลุ่มเป้าหมาย ส่วนใหญ่และไม่ขัดแย้ง ต่อความเชื่อต่างๆในชุมชน (โกวิท พวงงาม, 2539) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการสร้างมูลค่า สิ่งที่ต้องคำนึงถึงอันดับแรก คือ ลูกค้ำ เพราะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการแสวงหา ความคิดใหม่ๆ ที่เป็นส่วนสำคัญในการนำความคิดเหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ใหม่ๆ เพื่อนำไปวางขายตามความต้องการของลูกค้า และปัญหาสำคัญคือ ความต้องการของลูกค้าที่ แปรผันไปตามปัจจัยมากมาย เช่น รายได้ ความสนใจ ยุคสมัย สังคม กาลเวลา (สาคร คันธโชติ, 2528)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงบ้านกล้วยและชุมชนชาติ พันธุ์กะเหรี่ยงบ้านห้วยหินดำ สามารถสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้วยทุนทางวัฒนธรรม

ของตนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะด้วยกระบวนการของ นวัตกรรมชุมชน เริ่มจากการคิดเป็น การวางแผน เป็น การตรวจสอบและการประเมินผลแผนงานเป็น และการนำข้อบกพร่องจากการดำเนินงานมา ปรับปรุงได้อย่างเหมาะสม หรือที่เรียกว่ากระบวนการ PDCA (Plan, Do, Check, Action) ร่วมกับการเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่มชาติพันธุ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีผู้นำที่เชื่อมโยงเครือข่ายทางชาติพันธุ์ไว้ เหนียวแน่น ตามทิศทางการสร้างเครือข่ายที่ปัจเจกบุคคล องค์กร สถาบัน ได้ตกลงที่จะประสาน เชื่อมโยงเข้าหากันภายใต้วัตถุประสงค์ หรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยมี จุดมุ่งหมายเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2543) เช่น มีการพัฒนา ชุมชนให้มีที่พักในชุมชน พัฒนาบ้านให้เป็นโฮมสเตย์ ที่ สะอาด สะดวก ปลอดภัย แต่คงความเป็น ธรรมชาติและมีกลิ่นไอของวิถีวัฒนธรรม เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การสร้างเครือข่ายนั้นจะ ทำให้มีการติดต่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และการร่วมมือกันด้วยความสมัครใจ การสร้าง เครือข่ายควรสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้สมาชิกในเครือข่ายมีความสัมพันธ์กันฉันท์เพื่อน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันด้วยวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน (พระดาวเหนือ บุตรสีเทา, 2557) ซึ่งกลุ่ม นวัตกรรมชุมชน สามารถสร้างกิจกรรมที่เพิ่มรายได้จากทุนทางวัฒนธรรมของ กลุ่มชาติพันธุ์ของตนเอง การร่วมมือกันด้วยความสมัครใจ การสร้างเครือข่ายควรสนับสนุนและ อำนวยความสะดวกให้สมาชิกในเครือข่ายมีความสัมพันธ์กันฉันท์เพื่อน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารระหว่างกันด้วยวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน และที่สำคัญควรมีการเชื่อมโยงเครือ ข้างพัฒนาร่วมกับชมรมท่องเที่ยวอำเภอด่านช้าง ร่วมกับท่านกำนันตำบลวังยาว จะร่วมกันพัฒนา บ้านพักในชุมชนให้เป็น โฮมสเตย์ ที่ได้มาตรฐาน สะอาด สะดวก ปลอดภัย แต่ยังคงความเป็น ธรรมชาติและอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงและยังเป็นจุดที่สร้างรายได้อย่างยั่งยืน สอดคล้อง กับทฤษฎีเมืองสีเขียวด้านระบบส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการค้าจุนความยั่งยืนของคุณภาพชีวิต (วรรณวิไล วยะลุน, 2557)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ จากกระบวนการทำกิจกรรมพัฒนานวัตกรรมชุมชน ออกมา เป็นองค์ความรู้ใหม่ ที่สามารถนำไปใช้กับการพัฒนาชุมชนอื่นๆ ซึ่งง่ายต่อการทำความเข้าใจและการ นำไปใช้เรียกว่า KAREN Model มีรายละเอียด ดังภาพที่ 1

ภาพประกอบ 1 KAREN Model

ความหมายของโมเดล “Karen Model” มีรายละเอียดดังนี้

K = Knowledge องค์ความรู้ ถือเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกของการเป็น นวัตกรรมชุมชน ซึ่งต้องมียุทธศาสตร์ที่ดี และพร้อมพัฒนาทักษะใหม่ๆ อยู่เสมอ

A = Attitude ทักษะคน นวัตกรรมชุมชน ต้องมีทัศนคติที่ดี รู้จักใช้โอกาส รู้จักวิธีการรับมือกับปัญหาและอุปสรรค มีมุมมองที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

R = Realize ทำทุกสิ่งให้เป็นจริง นวัตกรรมชุมชน ต้องสร้างความตระหนักรู้ ให้เป็นพลังขับเคลื่อนแผนการต่างๆ ให้บรรลุผลของความเป็นจริงในทุกด้าน

E = Even เป็นประจำ สม่ำเสมอ การทำกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม โดยเฉพาะเกี่ยวกับ ประเพณีวัฒนธรรม จะต้องมีความต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

A = Action การลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง กิจกรรมใดๆ จะไม่สามารถสำเร็จลงได้ หากมีการวางแผนงาน มอบหมายงาน แต่ไม่มีการปฏิบัติอย่างเต็มกำลังความสามารถ ตามหน้าที่

N = Normal ดำเนินชีวิตอย่างปกติ นวัตกรรมชุมชน ต้องสร้างความเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นปกติ ไม่กระทบต่อวิถีชีวิตของสมาชิกในชุมชน

บทสรุป

การศึกษากระบวนการพัฒนา นวัตกรรมชุมชน เพื่อสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้วยทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงโดย นวัตกรรมชุมชน ที่เป็นจิตอาสาชุมชน เริ่มจากกระบวนการพัฒนา นวัตกรรมชุมชน ที่มีจิตสำนึกรักในตัวตน

อัตลักษณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ คุณค่าการดำรงชีวิต วิถีชีวิต ประเพณีและวัฒนธรรม จากนั้นจึงร่วมกันพัฒนาการคิด การวางแผน การตรวจสอบและการประเมินผลแผนงาน สุดท้ายก็คือการนำข้อบกพร่องจากการดำเนินงานมาปรับปรุง ซึ่งกลุ่มนวัตกรรมชุมชน ที่ได้รับการพัฒนาสามารถสร้างกระบวนการเพิ่มรายได้ชุมชน จากทุนทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเอง มีความกระตือรือร้น มีความปรารถนาที่จะเห็นชุมชนของตนเองเติบโต มีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ยังคงความเข้มแข็งทางอัตลักษณ์ไว้อย่างยั่งยืน และควรมีการเชื่อมโยงเครือข่ายพัฒนาร่วมกับชุมชนท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในเชิงการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) ด้านการศึกษาองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยสามารถนำไปถอดบทเรียนเชิงพื้นที่ หรือกรณีศึกษาให้กับผู้เรียนด้านมนุษยศาสตร์ ด้านสังคมศาสตร์ ด้านศาสนา ด้านประวัติศาสตร์ หรือสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปต่อยอดองค์ความรู้ การนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ศึกษาอื่นโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นกระบวนการฝึกและสร้างการเรียนรู้

2) ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปศึกษาต่อยอด และถอดบทเรียนกระบวนการเพื่อขยายผลองค์ความรู้ให้บุคลากร ที่ช่วยพัฒนารูปแบบการฟื้นฟูอาชีพ การสร้างรายได้ และการเชื่อมโยงและสอดคล้องกับบริบทเครือข่ายที่กำลังขับเคลื่อนองค์การแห่งการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบ กระบวนการสร้างนวัตกรรมชุมชน ที่เรียกว่า KAREN Model สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้กับการสร้างนวัตกรรมชุมชนและการสร้างรายได้จากทุนทางวัฒนธรรมชุมชนแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่อื่น

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). *การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา.
- โกวิท พวงงาม. (2539). *การศึกษารูปแบบและแนวทางการเสริมความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)*. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์.
- ชนัญ วงษ์วิภาค. (2548). *การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพมหานคร: คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระดาวเหนือ บุตรสีเทา. (2557). *การสร้างเครือข่ายและการจัดการเครือข่ายในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของชุมชนบ้านพบธรรมนำสุข อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พระมหาพรชัย สิริวัโร และคณะ. (2560). *การศึกษาวิเคราะห์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- เพ็ญพรรณ เพ็ญฟูลอย. (2563). *การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่และกระบวนการของชุมชนสร้างสรรค์ในสังคมไทย*. อัญญา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วรรณวิไล วัชระสุน (2557). *ตรรกะเชิงความเชื่อของเมืองเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง ในภาคเหนือตอนล่างประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิลาส ศรีมหาวโร. (2556). *สังคมวิทยาการเมืองการปกครอง*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- วีรณัฐ วอนแก่นน้อย และคณะ. (2660). *ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการป่าชุมชนบ้านหินฮาว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ศิริพันธ์ นันสุนานนท์ และคณะ. (2561). *ภูมิสังคมทางวิถีชีวิตและคุณค่าของพื้นที่สาธารณะต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ชุ่มน้ำ*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- สาคร คันธโชติ. (2528). *การออกแบบและการพัฒนาผลิตภัณฑ์*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานจังหวัดสุพรรณบุรี. (2564). *แผนพัฒนาจังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2561-2565 (ฉบับทบทวน)*. สุพรรณบุรี: แผนงบประมาณ.
- อคิน รพีพัฒน์ (2551). *วัฒนธรรมคือความหมาย: ทฤษฎีและวิธีการคิดของคลิฟฟอร์ด เกียร์ซ*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.